

ŽOAMBO ŽOET WORKESTRAO - Soap For Sweatshops

Podrobnosti

Kategorija: [MARŠ Plastika](#)

COM_CONTENT_PUBLISHED_DATE_ON

Napisal Mitja Hlupič

Zadetkov: 800

Plošča: Žoambo Žoet Workestrao – Soap For Sweatshops (Zavod Sploh, 2012)

O plošči, ki jo predstavljamo danes se je v opoziciji govorilo že preteklo leto, in tudi na Maršu smo ob reviziji leta 2011 (pre)držno napovedali, da bo največkrat predvajana plošča leta 2012, prav težko pričakovana nova plošča domače avant rockovske zasedbe Žoambo Žoet Workestrao. In po samoniklih koncertnih prizoriščih so tekle debate v približno takšnem vrstnem redu: »Žoambo pripravljajo material«, »na novi plati od Žoambo Žoet Workestrao bo sodeloval saksofonist Martin Küchen«, »material je zaključen, miksal ga bo Aldo Ivančič«, »Aldo je pravkar oddal mix«, »pri napovedi radia študent se je napovedal naslov plate, pod založbo je bil natisnjen vprašaj«, »Žoambo Žoet Workestrao bodo ploščo izdali pri Zavodu Sploh«, »promocijski koncert bo v Stari Mestni Elektrarni in ne v Menzi kot smo samoumevno napisali v Marševem napovedniku«. Tako nekako je potekal scenosled na sceni. Plošča je tukaj in na sceni se nadaljuje nekako takole: »Andrej Fon ni sodeloval na plati, bo pa pihal na koncertih«, »zvok je tipično jugoslovanski«, »sound je spucan ku kurba« in »to ploščo je potrebno poslušat naglas«.

To je takšen mehkogrob uvod, ki nam bo služil kot zemljevid, ki nas bo pripeljal do poslušanja plošče.

Gre za ploščo, ki je po mnenju pisca te recenzije, edini (poleg prvenca v nastajanju zasedbe Barka Tone In Bele Plombe) domači izdelek, za katerega bi brez sivine v sredini, lahko prirejali javna predvajanja ob ali pred uradnim izidom. No brez vednosti avtorjev, vendar s prisotnostjo založnika, smo takšno javno predvajanje v obliki nenapovedanega presenečenja izpeljali prejšnji petek pred in po koncertu, koncertnega cikla Mariboring v Gustafu v Pekarni. In prav vsi prisotni smo se enoglasno strinjali, da če bi zmknli svoje riti in šli v javni prostor poslušat kakšno ploščo, potem bi to bila lahko le plošča Žoambo Žoet Workestrao (in nastajajoča plošča zasedbe Barka Tone in Bele Plombe). V dvajsetih letih obstoja se je okoli trojice nabrala ravno prava mera neupogljive prepričljivosti, surovosti in tiste dekonstrukcijske melodike, ob kateri določenim socialnim primerom igra srce. In ko igra duh, se telo na ta zvok prav odvisniško odziva in z ustvarjenim se splete mističen odnos, ki dela glasbo posebno in bi in je, takšno javno predvajanje pomenilo dogodek posebne vrste. In pred nami je še en dokaz, da nismo ničesar izgubili, da je zmotno prepričanje o nostalgiji in nekih starih časih, ko se je plošče pričakovalo. Ti časi so še vedno tu, a za vstop v čas in prostor glasbenega navdušenja je potrebna le določena pripravljenost zainteresirane javnosti – torej poslušalstva, da opravi svoj del angažmaja. Pa četudi je plošča že pred izidom v posluh dostopna na internetu, a tudi pot do tega virtualnega naslova zahteva nekaj vložnega dela, čeprav se platforma »bandcamp«, počasi, vztrajno in iskreno prebija na površje. Torej če se vam za posluh plošče ne zdi več smiselno poslušati opozicijskega utemeljevanja kaj, komu, zakaj in kdaj, lahko mirne volje ugasnete sprejemnik in si ploščo privoščite kar takoj zdaj na: [http://zoambo.bandcamp.com/..](http://zoambo.bandcamp.com/)

No mi pa nadaljujemo po uvodnem zemljevidu. Na plošči gostuje saksofonist Martin Küchen, eden izmed zanimivejših in prepoznavnejših akterjev na evropski »free impro« sceni. In njegovo sodelovanje seveda ni naključno oz. ima logično namero, saj se je pihalec v zadnjem obdobju veliko potikal po ljubljanski »free impro« sceni in takšno sodelovanje gostujočega glasbenika je lahko tudi namig glasbenikom, da prav ta gostovanja izkoristijo za dodaten potisk k nadaljnemu razvoju lastne (z)godbe. Organizator tovrstnih gostovanj je v velikem številu primerov prav založnik današnje plošče, to je »Zavod Sploh« oz. njegov kreativni poganjalec Tomaž Grom. Glasbenik, ki je v veliki meri zaslužen za izbruh in razvoj ljubljanske in posledično slovenske »free impro« scene, ki je mimogrede v izjemni kondiciji in primerljiva s podobnimi glasbenimi oazami po celem svetu. Martina Küchen bo v živih nastopih nadomeščal Andrej Fon, in tukaj se pojavlja nekaj odprtih vrat v glasbo s plošče, ko bo ta odigrana v živo. Küchen je svoje saksofonske vložke, ki so izpihani korektno, s pridihom zadržanosti, odigral seveda naknadno na že posnet material trojice ŽŽW, ki jo sestavljajo Gregor Belušič na kitari in vokalu, Ivo Podržaj na basu in Marjan Stanič na bobnih. In upamo lahko, da bo odlični multiinstrumentalist Kraških Solistov in »free impro« scene Andrej Fon, na koncertih ta vrata odpiral s pomočjo samosvojih in originalnih pihalskih zmognosti. In prav je, da na tem mestu omenimo, še eno zasedbo, ki se giblje po zapuščini ŽŽW, katere član je poleg Šuklar/Strmoglavljen/Kavaš tudi Andrej Fon. Gre za zasedbo Barka Tone In Bele Plombe, katerih ploščo pričakujemo z enako mero zainteresiranosti in po informacijah iz samoniklih koncertnih prizorišč, so komadi narejeni, posneti in novi material v nastajanju, tako da je plošča-prvenec že skoraj tu. To omenjam tudi zaradi zvočnih povezav med zasedbami, predvsem pa zaradi vas – angažiranega poslušalstva, ki bo povabljeno na javno predvajanje njihovega prvenca.

Preden nadaljujemo po uvodnem zemljevidu, še trenutek za Marjana Staniča, kateremu v tej recenziji recenzent ponuja organizacijo Stanič Festivala, na katerem bi nastopil z vsemi zasedbami, v katerih bobnari, v zameno pa bi v prihodnosti odigral kakšen koncert z ŽŽW le za potne stroške.

Naprej po zemljevidu... Produkcijo plošče je opravil Aldo Ivančič, ki je poskrbel za, tole si sposojam: »tipičen jugoslovanski zvok«, ki plošči odvzame nekaj umazanije. Ne gre za čiščenje zvoka ampak za odjemanje umazanije, kar je razlika. Pri odjemanju umazanije, le te nekaj ostane v globini, ki pride na površje pri visoki glasnosti poslušanja.

Sama zvočna podoba v celoti in kombinaciji tako produkcije kot kompozicije, predstavlja tipičen ŽŽW zvok in pristop zajebantsko resnega prej nadrealističnega kot ciničnega ustvarjanja dekonstrukcije rocka ali rocka v opoziciji če hočete. S tem da se na plošči »Milo za delovno silo« pojavlja neka neopisljiva korektnost ali pa je nekorektnosti nekoliko manj kot smo je pričakovali. In zelo težko je pri tako dovršenih kompozicijah reči ali gre za samo kompozicijo ali le za post produkcijo, tudi pri glasnem poslušanju. Vendar sem prišel do kompromisnega in idealističnega zaključka: v domačem prostoru imamo iz dneva v dan več neupogljivega muziciranja, tako v živih nastopih, kot tudi na nosilcih zvoka, tudi tistih digitalnih, vinilnih in kasetnih, na domačih tleh se ustvarja vedno več opozicijske, politično nekorektna muzike, ki sicer deluje in ustvarja že kar nekaj časa, vendar ji je v zadnjem obdobju po zaslugi predvsem vztrajnosti, iskrenosti in neupogljivosti uspelo prebiti zidove kleti in kar je najpomembneje sprožiti proces sodelovanja in povezovanja zainteresiranega angažiranega poslušalstva. In od tukaj naprej niti ni več pomembno, koliko ljudi bo vsa ta glasba dosegla, pomembno je da se krog zainteresiranega in angažiranega poslušalstva širi, posledica tega pa je vzgojni moment, ki lahko večji doseg poslušalstva doseže čez generacijo, dve. In potem bomo končno lahko pozabili na pretirano povečevanje osemdesetih in devetdesetih let prejšnjega tisočletja in uživali v prvem obdobju slovenskega razcveta angažiranega in glasbeno izobraženega poslušalstva, ki bo samo poskrbelo za razvoj tako koncertne kot tudi založniške prihodnosti iskrene neupogljive glasbe, kot jo lahko slišimo na

plošči Soap For Sweatshops zasedbe Žoambo Žoet Workestrao, izdano pri »Zavodu Sploh« aprila letos.

Izšla je na cd-ju in vinilu v omejeni nakladi. Na plošči je zapisanih deset komadov v 38 minutah, na kateri gostujejo švedski saksofonist Martin Küchen, legenda istrske godbe Dario Marušić in puljski vokalist Elvis Šuke. Ovitek je delo Gorana Medjugorca.

Komadi so na vinilu nanizani v smiseln vrstni red, ki gre takole:

A: Ciciban gre v službo / Salom i sisom / Dub / Sv. Palačinka / Sv. Palačinka light

B: Nisam ponio cipele / Grčin / Maline / Tahrir je Titov trg / El Šaban

Grčin je priredba rebetskih pesmi Dhiamando Alaniara (»Frajlica Diamanda;« Jovan Tsaous, 1936) in Ossi echoune polla lefta (»Tisti, ki imajo polno denarja;« Marcos Vamvakaris, 1936). El Šaban je priredba pesmi U godini jedan dan (Muharem Serbezovski, 1983). Za priredbe je Sazas pokasiral 186 evrov. Maline je pozdrav Captainu Beefheartu, ki ga je v studiju zapel Šuke. Sv. Palačinka je uglasbljen članek iz Slovenskih novic, ki poročajo o verskem čudežu v znani sladici. A1, A5, B1 in B4 so inštrumentali.

Plastiko pripravil: **Mitja Hlupič**